

Gelecek, teknoloji ve kadın

Metin Aslantaş

Teknoloji, Medya ve
Telekom Lideri
Deloitte Türkiye

"Araştırma kapsamında, kadınların %85'i teknoloji sektöründe olmaktan mutlu olduğunu dile getiriyor. Bu oran diğer sektörlerde yaptığımız araştırma sonuçlarıyla karşılaştığımızda, memnuniyet düzeyi en yüksek kadın oranının teknoloji sektöründe yer aldığını gösteriyor. Kadınların, teknoloji sektöründen talepleri, beklentileri ve bazı şikayetleri olsa da yine de teknoloji dünyasında olmaktan memnundur. Bunun sebepleri arasında ise sektörün geleceği olan bir sektör olarak görülmesi, dinamik ve sürekli kendini yenilemesi ve global fırsatlar barındırması öne çıkıyor. Sektörden memnun olmayanlar ise, memnuniyetsizliklerini iş-özel yaşam dengesinin olmaması, kariyer alanında ilerleme ve terfi/yükselme fırsatlarının azlığı, ücret ve yan hakların yetersizliği ve sektörün erkek egemen yapısı gibi pek çok nedene bağlıyor. Sektörde memnuniyet oranı yüksek olsa da geliştirilmesi gereken kritik alanlar mevcut."

Aylin Siyahhan

Danışman
Araştırmalar
Deloitte Türkiye

Deloitte'un kadın serisi otomotiv, finans ve enerjiden sonra şimdi de teknoloji sektörünü ele alıyor. Beyaz yaka kadınların teknoloji sektöründeki yerini inceleyen araştırma TÜBİSAD (Bilişim Sanayicileri Derneği) işbirliği ile gerçekleştirildi. Bu rapor da serinin diğer raporlarına benzer şekilde kadınların sektörden beklentileri; ve sektörün hem kadınlar için nasıl daha çekici hale getirilebileceği hem de kadınların gözünden mevcut eksiklikleri ortaya konuyor.

Çalışma teknoloji sektöründe istihdam edilen 486 beyaz yaka kadının katılımı ile gerçekleştirildi. Çalışmaya katılanların çoğunluğunu 26-35 yaş arası genç kadınlar oluştururken, katılımcıların %72'si şirketlerini kurumsal ve %14'ü de holding şirketler grubu olarak tanımlamıştır, bu da araştırmaya ağırlıklı olarak büyük teknoloji firmalarında çalışan kadınların katıldığını göstermektedir. Bunun yanında katılımcıların iş dışında da teknolojiyle ilgili oldukları çalışmanın önemli çıktıları arasında bulunmaktadır. >

Teknoloji dünyasının beyaz yaka kadınları iyi eğitilmiş

Katılımcıların eğitim durumunun da incelendiği araştırmada Türkiye’de teknoloji sektöründe beyaz yakalı kadınların %96 oranında lisans ve üstü seviyede eğitime sahip olduğu belirlenmiştir. Teknoloji sektörünü ağırlıklı olarak mühendislik, işletme-ekonomi ve teknoloji eğitimi almış kadınlar tercih ederken, bu tercihleri doğrultusunda görev aldıkları bölümler ise sırasıyla, pazarlama/satış ve iş geliştirme, bilgi teknolojileri ve ürün geliştirme olarak karşımıza çıkmaktadır. Finans, otomotiv ve enerji sektörleri üzerine yapılmış diğer Deloitte araştırmaları ile kıyaslandığında teknoloji sektörünü tercih eden kadınların teknik yönü daha ağır basan bölümleri tercih ettikleri görülmüştür.

Teknoloji sektörünü kadınlar için cazip kılmak

Türkiye’de kadın iş gücünün teknoloji sektörüne çekilmesi, sektörde yer alan kadınların kariyerlerini bu sektörde devam ettirmeleri, eğitim ve gelişimlerinin devamlı olması için sektörün olumlu adımlar attığı görülmektedir. Araştırma sonuçları kadın çalışanların bu sektörde yer aldıkları için mutlu olduğunu fakat daha iyisine erişmek için de beklentileri olduğunu göstermektedir. Doğum izni, esnek ve yarı zamanlı çalışma gibi yasal düzenlemelerin yapılması diğer sektörlerde olduğu gibi teknoloji sektöründeki kadınları da mutlu eden etkenler arasında olmuştur.

Bu sektörü tercih eden kadınlar şirketleri bünyesinde kadın istihdamını artırmaya yönelik yapılan çalışmaları yeterli bulmasa da çok zayıf olarak nitelendirmiyor. Bunun yanında çalıştıkları şirketlerde kadın çalışanların şirkette kalması için gösterilen çabanın ve kadın çalışanların gelişimine yönelik çalışmaların yeterli olmasa da pozitif yönde olduğunu vurgulamışlardır. Yine de eğer sektör değişirse hangi sektöre gidecekleri

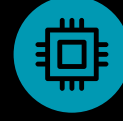
konusunda fikirleri alınan teknoloji sektörünün kadın çalışanları ilk olarak bilgi teknolojilerini tercih edeceklerini, bunu eğitimin izleyeceğini ardından da medya ve telekomünikasyon sektörünün geleceğini belirtmişlerdir. Bu cevaplar ışığında teknolojinin bir parçası olan kadınlar sektör değişirse dahi teknolojiden kopmak istemeyeceklerini ortaya koymuşlardır. Bunun nedeni kadınların teknoloji sektörünü dinamik ve kendini yenileyen, global iş imkanları sunan, yüksek eğitilmiş insanlarla beraber çalışabildikleri ve geleceği inşa etmede öncü bir sektör olarak tanımlamasıdır.

Teknoloji sektörünün dinamik, değişen ve geleceğe yön veren yapısı sektörün kadınlar için en cazip yanlarından. Birçok katılımcı bu sektörde çalışmaya daha lise ve üniversite yıllarında karar verdiğini ve ilk işini ararken yine bu sektörü tercih ettiğini belirtmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bu veriler yapılan Y kuşağı araştırmalarında elde edilen TMT endüstrisinin Y kuşağının tercih ettiği ilk sektör olduğu sonucuyla da paralellik göstermektedir.

Kariyer yolu

Araştırmanın kariyer perspektifi detaylı incelendiğinde Türkiye’de teknoloji sektöründeki kadınların %53’ünün üst seviye yönetici olmayı hedeflediği, %19’luk kısmının orta seviye yöneticilik, %10’unun bağımsız (freelance) çalışma ve %8’inin ise girişimcilik hedefine sahip olduğu görülmektedir. Sektörde çalışan her on kadından sekizi, hedefine ulaşmak için önünde açık bir yol olduğunu düşünüyor olması, diğer sektörlerle nazaran en optimist kadın çalışanların teknoloji sektöründe olduğunu göstermektedir. Çalışma teknoloji sektöründeki kadınların hedeflerini bu şekilde ortaya koysa da, mevcuttaki kıdemli kadın yönetici oranının sadece %14 olması ve bu oranın sadece %6’sının C seviyesi yönetici pozisyonuna sahip olması sektörde cinsiyet eşitliği anlamında atılması gereken adımların olduğunu açıkça gösteriyor.

Görev aldıkları departmanlar

%20

**Pazarlama/Satış
ve İş Geliştirme**

%19

Bilgi Teknolojileri

%13

**Ar-Ge/Ürün
Geliştirme**

Benzer şekilde Dünya Ekonomik Forumu Küresel Cinsiyet Uçurumu (WEF, The Global Gender Gap Report 2017) raporuna göre bilgi teknolojileri alt sektörü kadın istihdamı konusunda uçurumun en büyük olduğu sektörler arasında. Örneğin, %27 kadın çalışan oranı ile dünyada yazılım ve bilişim teknolojileri sektörü en kötü üç sektör arasında yer almakta. Son yıllarda önemli bir düzelme olsa da %20'nin altında olan kadın lider oranıyla sektör halen alt sıralarda yer almakta. Tablonun küresel boyutta dahi böyle bir sonuca işaret etmesi sektörün erkek egemen algısını açıkça göstermektedir. Sektörün liderlik pozisyonu için erkeklere öncelik verdiği gerçeği ise "sektörde neden az kadın lider var?" sorusunun bir diğer yanıtı olarak ortaya çıkmaktadır.

Çalışmaya katılan kadınlar için cinsiyet dengesi oluşturulmuş bir yönetim ekibinin var olması dengeli kurumsal yönetim, karar alma sürecinde farklı perspektifler ve ticari kazanç ve finansal performansta artış için önemli rol oynamaktadır. Bunun yanında katılımcıların tamamı kadın liderler ve erkek liderlerin farklı özellikler sergilediklerini düşünmektedir. Kadın liderlerin, etkilme becerisi ve ikna kabiliyeti, organizasyon becerisi, yönetim alanındaki bilgi birikimleri ile öne çıktıkları düşünülürken; erkek liderlerin teknik beceriler, sektör bilgisi ve yönetim alanındaki bilgileriyle sektörde başarılı oldukları düşünülmektedir.

Özetle yapılan araştırma sonucu göstermektedir ki önyargılara, rakamların ortaya koyduğu karamsar tablo ve yeterli olmayan desteğe rağmen teknoloji dünyasındaki kadınlar teknolojinin bir parçası olmaktan ve geleceği inşa edecek bu sektörde yer almaktan memnundur. Sektör özelinde kadın platformlarının artması, mentorluk sisteminin geliştirilmesi ve en önemlisi de mevcut kadın liderlerin görünürlüğünün artması ile teknoloji sektöründe kadınlar gelecekte avantajı elde edeceklerine dair umutlu. ●

Kadın çalışanlar, teknoloji sektörünü tercih etme sebepleri arasında en çok şu faktörleri sıralıyorlar:

Geleceği olan bir sektör olması

Gelişme fırsatları

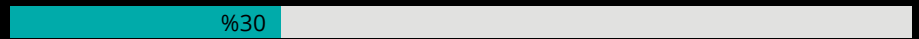
Dinamik ve sürekli değişken bir sektör olması

Uluslararası uygulanabilirliği olan bir sektör olması

Bu alanda eğitim görmüş olmaları

Teknoloji sektöründe kadınlar sektörlerinden memnun ancak daha iyiye erişmek istediktedirler.

Raporun tamamına buradan ulaşabilirsiniz.

